

פרוטוקול מס' 3/15

מישיבת וועדת הכלכלה

ביום ג', ב' באדר א' תשי"ט - 10.2.59 בשעה 11.00

ב. אבניאל - יו"ר	<u>חברי הוועדה:</u>	<u>נ כ ח ו:</u>
מ. אולמרט		
ע. איכילוב		
ש. בז'רנו		
י. ניצני		
ש. פרלשטיין		
ש. שורש		
א. תלמי		

מוזמנים:

שר המסחר והתעשייה פ. ספיר
 מר גלבוע - מנהל משרד המסחר והתעשייה
 מר הירשברג - מטעם משרד מסחר ותעשייה
 ד"ר לבנטל - היועץ המשפטי של מסחר ותעשייה
 מר אריאלי - מטעם האוצר
 ד"ר גלאס - מטעם משרד המשפטים
 מר דרזיו - מטעם משרד המשפטים
 ד"ר ברגר - מטעם משרד החקלאות

מר סמולר - ב"כ המועצה לייצור ירקות ושיווקם
 מר איכילוב - " " " " " " " "
 מר יצהר - " " " " " " " "
 מר אשכנזי - " " " " " " " "

סדר-היום:

- (1) הארכת תקנות שעת-חירום (הפעלת רכב מנועי בנזין) תשי"ט-1959.
- (2) חוק ההגבלים העסקיים
- (3) מסקנות וועדת המשנה על בעיות המים באזור דן.
- (4) קבלת משלחת - ב"כ המועצה לייצור ירקות ושיווקם

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ב. אבניאל:

נתבקשנו להאריך תקפן של תקנות שעת חירום (הפעלת רכב מנועי בנזין) עד ליום 10.4. חוק הקבע הונח על שולחן הכנסת ב-19.1. שרם הספיקו לדון בו ולהביאו לפני המליאה. היות ותוקף התקנות מסתיים היום, יש הכרח דחוף לאשרן.

אני מציע איפוא לאשר את התקנות, אולם יחד עם זאת מביע אני את מחאתי על שמניחים חוק קבע על שולחן הכנסת תוך זמן קצר, כך שלא ניתנת אפשרות - מבחינת הזמן - להיכנס לבירור הבעיה.

במועדו בקשנו, אף הובטח לנו הדבר, שלפני שנתבקש לאשר תקנות או חוק קבע יובאו אלינו הדוחים של המומחים שדנו בשאלות הנידונות. הדבר לא קוים, ואנו מבקשים איפוא להמציא דוחים אלה.

אני מציע להאריך את התקנות לא עד ל-10.4, אלא ל-30.6, מאחר שבלאו הכי לא נספיק להיכנס לדיון יסודי בשאלה זו עד ל-10.4.

ע. איכילוב: אני נפגש לעתים קרובות עם פקידים האוצר ונתקל ביחס של זלזול מצדם בחברי הכנסת, דבר שאומר זלזול בכנסת עצמה. אני מצטרף למחאה שהביעה היו"ר. אין כל מקום לצידוק. בחודשיים האחרונים בוטלו ישיבות כנסת רבות, והיתה אפשרות לדון בשאלות אלה. אינני מצטרף להצעת היו"ר להאריך את התקנות עד לחודש יוני. אין לשלם פרס בעד פעולה שהיא בניגוד לסדרי הכנסת. הדיון בתקציב יסתיים ב-31.3, והרי הכנסת תמשיך בעבודתה עד ל-18.4 ותחיה בידה השוות לדון בשאלה זו.

מר אריאלי: אני מצטער מאד על דברי חבר הכנסת איכילוב. אין זה נכון, שמצד פקידים האוצר יש יחס של זילזול בחברי הכנסת ואין אני יכול לעבור בשתיקה על דברים אלה. פקידים האוצר עושים מצדם כל מאמץ אפשרי כדי למלא כל משאלה של חברי כנסת. החוק היה מוכן באוצר כבר לפני 6 חודשים. אין זו אשמתנו שהכנסת ביטלה ישיבות ולא קיימה את הדיון.

ש. שורש: אני תומך בהצעת היו"ר להאריך את תוקף התקנות עד לחודש יוני.

היו"ר ב. אבניאל: לפנינו איפוא שתי הצעות: האחת - להאריך תוקף של התקנות כמוצע, היינו עד ל-10.4; השנייה - להאריך תוקף התקנות עד ל-30.6.

ה צ ב ע ה

- להארכת תוקף התקנות (הפעלת רכב מנועי בננזין) עד ל-10.4 -
- להארכת תוקף התקנות (הפעלת רכב מנועי בננזין) עד ל-30.6 -

ההצעה להאריך תוקף תקנות שעת-חירום (הפעלת כלי רכב מנועיים בננזין) עד ל-30.6 - נ ת ב ל ה.

היו"ר ב. אבניאל: לפני שנעבור לחוק ההגבלים העסקיים, ברצוני להודיע, כי חוק אגוזי אדמה עם כל ההסתייגויות נשלח לכל חברי הוועדה. מסתייג הסבור כי הסתייגותו לא נוכחה כראוי, יש עם מזכיר הוועדה ויעיר לו על כך. שבוע לאחר מכן, היינו מהיום בעוד שבועיים, אניח את החוק על שולחן הכנסת.

ע. איכילוב: הסדר הפרלמנטרי מחייב נוהג אחר. יש לקיים ישיבה מיוחדת בה תינתן הזדמנות אחרונה להערוך

חוק ההגבלים העסקיים
=====

היו"ר ב. אבניאל: אני מקדם בכרכה את האורחים הנכבדים.

אני פותח את הדיון בחוק ההגבלים העסקיים. לפי בקשת שר המסחר והתעשייה ולפי בקשת נציג סיעת מפא"י, גם לפי בקשתו של היו"ר הקואליציה, ע. גוברין, דחינו את הדיון. רק ב-9.12 הותר לנו להתחיל בקריאה.

לי נראה, כי עם ביטול פיקוחים וקיצובים ועם הנהגת הליברליזציה, יש חשיבות משנה לקיומו של חוק זה, כדי להגביל עד כמה אפשר התערבות של גורמים הנוגעים בדבר והפרעות להתחרות חופשית. זו דעתי. הטרחתי לישיבתנו זו את כבוד השר כדי לשמוע מה בפיו.

שר המסחר והתעשייה: פ. ספיר: לא הסתרתם ^לאף פעם את היסוסי לגבי חוק זה, אם כי איני זוכר כי בקשתי לעכב את הקריאה. יתכן ובשיחותי עם חבר הכנסת אזניה סיפרתי לו על היסוסי, ועל כן אולי ביקש הוא לעכב את הקריאה.

כבר פתחתי כאן את הדיון בשאלה זו. כבר נשאלו בזמנו שאלות, ואין לי אלא להביע עתה מחדש את ההיסוסי והפקפוקים שיש לי לגבי חוק זה.

על המשק שלנו נמצא לפי דעתי ^לפרשת דרכים. עברנו מאספקה לשוק המקומי עד כדי רוויה בשוק המקומי, מעולם לא חשבתי, כי בענף הטכסטיל למשל יימשך המצב של חמישים אלף קישורים, אם כי לא בנו תלוי הדבר. ובינתים הפך השוק משוק של מוכרים לשוק של קונים. בקשר לענף הטכסטיל יש לנו פרוגרמה של 250 אלף עד שלוש מאות אלף. התכנית עובדה חוץ התאמה עם נשיאות ההתאחדות ובהתייעצות עם נשיאנו היקר בהתאחדות, שהוא בענין זה בעל מקצוע. הכוונה היתה, כי ההפרש שבין אותם 80 אלף לבין ה(250 אלף יועד לייצוא, כי אנו מאמינים, כי אכן יש ביכולתנו למכור טכסטיל ולייצא קונפקציה. ופה הקשר בין ענין זה לחוק ההגבלים האסתיים.

אנו מנסים לארגן את כל אנשי הטכסטיל. אנו מעונינים כי ימכרו את מוצריהם בארץ בתנאים יותר קשים. על כל פנים, רוצים אנו לכפות עליהם למכור את המוצרים בתנאים יותר קשים. כל ירוצו עוד אחרי הקונה, כל יסכימו לקבל שטרות ל-12 חודש. היינו רוצים כי יעבדו לא במסמרת אחרת, דבר המייקר את הייצור, אלא בשתיים עד שתיים וחצי מסמרות, והעודף - ילך לייצוא. זה ניתן להיעשות אך בצורה מאורגנת.

ועוד דוגמה. משרד המסחר והתעשייה וענדכם הנאמן בכלל זה הכריח את "שמשון" להיכנס בהסדר עם "נשר". וזאת לא בכדי לקבל מחיר יותר גבוה, אלא בכדי שאפשר יהיה למכור חלק מן התוצרת בחו"ל. כי עד כה התנהל "שמשון" על חשבון האנגלים, ולא איכפת היה לו במקום לייצא מלט למכרו כאן אפילו ב-2-3 ל"י פחות, כי במשך השנים לא שילם אפילו פרוטה אחת של רבית ואמורטיזציה לאנגלים, והאנגלים עומדים להפסיד כאן כמיליון עד מיליון וחצי לירות שטרלינג.

עדים אנו בזמן האחרון לאיגוד של כל מייצרי המיצים. גם זה לא בשביל לקבוע מחיר גבוה, אלא בשביל להופיע בחו"ל כגוף מאורגן.

מאיך גיסה עדימאנו להתארגנותם של שלושה בתי-חרושת לשמנים: טית-נית, יצהר ועץ-הזית, וזאת בכדי לקבוע מחיר יותר גבוה של שמן משהיה קודם לכן. בזה נלחם ובזה אני נלחם גם בלא חוק זה, ובודאי אלחם בכך במסגרת החוק.

בסיכום: המשק שלנו זו הפעם השלישית או הרביעית על פרשת דרכים. בשנת 1939 הביאה העליה הגרמנית לפיתוח יותר מודרני של התעשייה במשק. מ-1939 עד ל-1944 היינו עדים למחסור ול"קוסט-פל ב-1946/47 נטה המשק להיחלץ מן המצב. מ-1948 ועד 1953/4 שוב היינו עדים למחסור ולמשק של "קוסט פלוס". רק בתקופה האחרונה הצלחנו לצאת מכך, וחייב המשק הזה להיהפך למשק המייצר לשם ייצוא.

ועתה, אין לי אלא לבקשכם שעוד בתקופת כהונת כנסת זו, שחשב לפי חשובי עוד כ-24 שבועות, יועבר החוק למליאה ויקבל כה את אישורו באותה הרוח ולפי אותו התוכן שהונח לראשונה על שולחן הכנסת.

ש. בז'רנו: אני שמח, כי כהקדמה לדיון בחוק זה הביע פה השר את היסוסי. אולם דומני, כי המסקנה ההגיונית של היסוסיים אלה היתה צריכה להיות בגניזת החוק. לא הייתי שותף לרגשותיו של יו"ר הוועדה שראה לעצמו חובה קדושה לחוץ על זירוז הדיון. לא כל חוק, אף אם הגיע לשולחן הוועדה, מוכרח להגיע לדיון, ובפרט כשהממש עצמה מביעה לא אחת היסוסיים לגביו.

לדעתי אין צורך להעביר את החוק זה לדיון מיוחד. יש להעביר את החוק זה לדיון רגיל.

לדעתי אין החוק הזה טוב למשק שלנו. עיקר ההגנה על הייצור המקומי נובעת משטחים שאין חוק זה מטפל בהם, כי היבוא ימשיך להיות סגור ביחס לייצור המקומי והחקלאות תמשיך להיות מחוץ לכל השפעה של המחירים הבינלאומיים. הוא הדין השירותים שימשיכו להיות מוגנים בפני כל התחרות ובפני המחירים הבינלאומיים. והדבר היחידי שנשיג יהיה אך בהגברת התערבות האדמיניסטרציה בהנהלת העסקים בשטח התעשייה. חוק זה נותן סמכות לאדמיניסטרציה להחליט מה ההסכמים המותרים ומה הסכמים אינם מותרים. החוק הזה עושה את העסקים תלויים עוד יותר באדמיניסטרציה ולא נשיג את משטר ההתחרות הקיים במשק האמריקני. על כן איני חושב, כי חוק זה יביא תועלת בכיוון אותה התועלת שרוצים בה אנשים הדוגלים במשק של התחרות.

היו"ר ב. אבניאל:

בדרך כלל מחייב אני חוק נגד קרטלים ומונופול נכון שאני שולל את החוק בצורתו זו ואציע להכניס בו תיקונים ושינויים, אך אין לזה ולא כלום עם העובדה שהקריאה הראשונה בתקיימה ב-4.12.57, והיום עומדים אנו כבר ב-10.2.59, כי וועדה פרלמנטרית אינה צריכה להשהות ולסחוב חוקים. אני מוכן להיאבק גם פה וגם במליאה על כל שינויים אפשריים אבל כיו"ר וועדה איני מוכן לסחוב חוק לאורך ימים.

ש. שורש:

לדעתי חוק זה נחוץ למשק שלנו, ובמקרים רבים אין לנו דרך לפעול, אלא בעזרת חוק. נפעיל את החוק באותם החומים שהחוק מקנה אפשרות להפעילו, כי בלעדי המכשיר הזה עומדת הממשלה חסרה. הובהר כבר המצב לגבי בחי החרושת למלט. זה דבר יכול לקרות בשטחים רבים. יכולים להיות מקרים של קרטליזציה, שהיא לרעת המשק, וחשוב שיהיה בידינו מכשיר זה. השאלה היא שאלת השימוש הנכון בחוק.

שר המסחר והתעשייה פ. ספיר: איני שותף למסקנתו ההגיונית של חבר הכנסת בז'רנו. כבר לפני שנה הכעתי את דעתי. נכון שיש לי היסוסים, אך לאחר שאני שוקל את ההיסוסים האלה, הרי מוטב לדעתי לקבל חוק ובמסגרתו להבטיח הגברת הייצור.

אני מסכים עם היו"ר, שלאט לאט אנו מתקרבים למשק חופשי. ולהערת האגב של חבר הכנסת בז'רנו ברצוני לומר, שהשיווק המאורגן בחקלאות אינו נעשה בקואופרטיב אחד. יש לפחות שלושה קואופרטיבים גדולים: תנובה, טשא ועמיר-ביעף. אין זה אלא שוק חופשי של ביקוש והיצע. כאשר בשר העוף יורד מתחת למחיר המינימום, הרי לא עובר כל רצון מצד תנובה והמחיר הוא בשפל המדרגה. כאשר יורד מחיר החלב, הרי כל קרטליזציה לא תועיל ולא כלום. כאשר עמדנו בפני ברירה של חוסר ירקות לבין ירקות בשפע וביקשנו שפע של ירקות, טענו החקלאים ובצדק: אם אתם כופים עלינו לזרוע יותר, תבטיחו לנו לפחות מחיר מינימום. זאת עשינו. לא כן כאשר למשק בעלי החי: חלב, ביצים, בשר עוף, בשר בקר ועוד, שמחירם מתחת למחיר הצנטביילי. גם אילו התאחדו כל הגורמים יחדיו לא היו יכולים לעמוד נגד המחירים ולחזור למחירים שהיו בשנת 1956-1957.

היו"ר ב. אבניאל:

אני מציע לבחור וועדת משנה בהרכב החברים: ש. בז'רנו, י. ניצני, ג. שוקן, ש. שורש ואני עבדכם הנאמן כיו"ר הוועדה - לטיפול בעיה זו.

שר המסחר והתעשייה פ. ספיר: נעמוד לרשותכם בכל עת ובכל מקום.

היו"ר ב. אבניאל:

אני מודה לשר המסחר והתעשייה ולחבר עוזריו.

מסקנות וועדת הכלכלה על מצב המים באזור "דן"

מאחר שנתרו לנו דקות מספר, אבקש את יו"ר וועדת המשנה להביא לפנינו את מסקנות

היו"ר ב. אבניאל:

הוועדה על מצב המים באזור דן.

אקרא את המסקנות:

מ. אולמרט:

וועדת הכלכלה שמעה הסברים על מצב משק המים באזור דן משר החקלאות ונציגי משרדו, ממנהל משרד הפנים, מנציגי הרשויות המקומיות, ועל סמך האינפורמציה אשר קיבלה הוועדה למסקנות הבאות:

- א. עקב שמיש פוגגבר במים לצריכה ביתית, לגינות-נוי וכו' וכתוצאה מהמלחת הבארות קיימת סכנה חמורה לדלדול מקורות המים באזור דן. כדי למנוע המלחמה נוספת של הבארות ושמידה על מקורות המים, רואה הוועדה צורך דחוף בהנהגת משטר של קימוץ במים באזור זה.
- ב. כדי למנוע שימוש מופרז במים לצריכה ביתית ממליצה הוועדה להתקין בדחופות מודדי מים ביתיים בגוש דן. על הרשויות המקומיות באזור לעשות כל המאמצים כדי לבצע את התקנת המודדים תוך זמן קצר, והוועדה סבורה כי תקופה של שנתיים היא המכסימום שיש לקבוע להשלמת פעולה זו.
- ג. הוועדה ממליצה בפני הממשלה להקציב לרשויות המקומיות אשראי בגובה של 20% מכלל התוצאה הקשורה עם התקנת המודדים הביתיים והסידורים הכרוכים בכך.
- ד. לאור הדעות הסותרות שמומחי המים הביעו בפני הוועדה ביחס ליעילותם של מודדים דירתיים וכדאיותם המעשית, מציעה הוועדה לערוך סקר מקיף בשאלה זו, כדי לקבוע מה היא מידת התועלת לשם חסכון במים שתושב על ידי התקנת שעונים דירתיים.
- ה. הוועדה ממליצה על קביעת מחיר-מינימום לכמות מים מספקת לצרכים ביתיים, בהתחשב עם גודל המשפחה וכן מחיר-מינימום לגינות-נוי לכמות מתקבלת על הדעת. ובהתאם לכך להגדיל בצורה תלולה את המחירים על צריכת המים מעל לנורמות שייקבעו כאמור.
- ו. הוועדה ממליצה על בדיקה יסודית של צנורות המים במפעלי המים אצ באזור כדי לקבוע מה הוא אחוז הנזילות כתוצאה מפגימות ברשת הצנורות. על יסוד בדיקה זו יהיה צורך לתקן בהקדם את הליקויים שיתקלו בצנורות המים, לשם מניעת בזבז מים יקרים.
- ז. הוועדה סבורה כי יש לאחוז באמצעים נמרצים לשם הקטנת תצרוכת המים. למפעלים תעשייתיים, על ידי שימוש במים חוזרים. כן יש להשתמש בכל האפשר במים חוזרים בבניכות השחייה.
- ח. הוועדה ממליצה בפני הממשלה והרשויות המקומיות לנהל פעולות הסברה מתאימות, בעל פה ובכתב, בקרב האוכלוסייה ובתי הספר למען קמוץ במים ומניעת בזבזם על ידי דליפה ורשלנות.

ועתה כמה דברי הסבר. אינני יודע אם חברי

הוועדה קיבלו כבר את החומר של משרד הפנים והרשויות המקומיות.

הצעה זו המונחת לפניכם היא מעין סינתזה בין הצעות הגורמים השונים. קיימנו שיחה עם נציגי עיריית תל-אביב. שמענו את דרישותיהם. הצעה זו אינה אלא שבייל זהב בין ההצעות של כל הגורמים. רק שאלת השעונים הדירתיים נשארה פתוחה. קשה לנו להביע עתה דעה מוחלטת בעניין זה, כי שמענו דעות מנוגדות. על כן החלטנו, כי בשלב ראשון יש להכניס שעונים ביתיים, ואחר כך אם נראה צורך בכך נחליט על שעונים דירתיים.

בזה נפסיק עתה ונמשיך אא בישיבה הבאה.

היו"ר ב. אבניאל:

היו"ר ב. אבניאל:

ברשותכם אפסיק עתה את הדיון בנקודה זו.
אני מציע לוועדת המשנה להביא לישיבתנו

הבאה הצעה מוסכמת וסופית.

אנו עוברים עתה לסעיף הבא בסדר-היום:

המועצה לייצור ירקות ושיווקם. המועצה לייצור ירקות ושיווקם

אני מקדם בכרחה את נציגי המועצה לשיווק
ירקות: הא" סמולר, איכילוב, ~~ל~~הר ואשכנזי.

ע. איכילוב:

הכנסת דנה בקריאה ראשונה בחוק המועצה
לשיווק ירקות והעבירה את הענין לוועדת
הכלכלה, אולם טרם החלפנו דברים בוועדת הכלכלה איך יש לגשת לדיון בחוק
המועצה. הועמדנו היום בפני עובדה שהזמנו אנשים, אם כי ביקשתי מיו"ר
הוועדה, והדבר סוכם בינינו, שנלך שנינו לשר החקלאות ונבקש ממנו לעכב
את הדיון בחוק, כי אין לדעתי כל סיכוי לסיים את הדיון בחוק זה עוד
בימי כהונתה של הכנסת השלישית.

כבודה של המשלחת שבאה במקומה, אך בטוחני
כי לא תיעלב אם לא נשמע עתה מה בפיה.

היו"ר ב. אבניאל:

אני מצטער על שנתתי לח"כ איכילוב את רשות
הדבור. לא יאה להשמיע דברים אלה בנוכחות

אורחים שהזמנו אותם אלינו.

במועדו פנה אלי ח"כ איכילוב וביקשני לפנות
אתו יחד לשר החקלאות על מנת ששר החקלאות יסכים מצדו להקפיא את הדיון.
הבטחתי לח"כ איכילוב לשוחח בענין זה עם שר החקלאות, והוספתי, כי אם
לא ייענה שר החקלאות לדרישה זו - אראה חובה לעצמי לפתוח בדיון. ואמנם,
דברתי עם שר החקלאות והעליתי בפניו את הדבר. תשובתו הייתה, כי אין הדבר
בא בחשבון. הוא מעונין בחוק ורוצה לסיימו.

אמש פנה אלי שוב ח"כ איכילוב. ספרתי לו על
תשובת שר החקלאות. הוא ביקשני לפנות אתו יחד שנית לשר החקלאות בענין
זה. נעניתי לבקשתו. אם יסכים שר החקלאות - אשמח, אך הרגשתי היא, כי
שר החקלאות לא ייענה לבקשה זו, ומחובתה של וועדה פרלמנטרית לעבוד.
משום כך רוצה אני להציע להעביר את הענין לוועדת משנה שתשב על המדוכה
הזאת ותכרר את הבעיות. לפני שהיה בדעתי להציע הקמת וועדת משנה לצורך
זה, ראיתי לנכון להזמין לישיבתנו זו ב"כ הגוף החשוב ביותר - המועצה
לייצור ירקות ושיווקם, כי במועצה זו יושבים כל החוגים. מענינת אותי
דעה זו של נציגי המועצה, מאחר שהמועצה היא הגוף החולש על הענינים האלה.

א. תלמי:

אני רוצה להביע משאלה: כל הדיונים על סדרי
עבודת הוועדה ייערכו בגבולות הוועדה עצמה

ולא בנוכחות משלחות.

היו"ר ב. אבניאל:

נכון. נשמע עתה מה בפיה ב"כ המועצה לייצור
ירקות ושיווקם.

אני מבין כי מר אשכנזי יהיה הפותח.

מר אשכנזי:

בראשית דברי ברצוני לגמר, כי אין המועצה
כמועצה יכולה להביע דעה. המועצה היא גוף
המורכב מגופים שונים של ייצרנים השייכים לכל הסקטורים של הייצור ושל
משווקים השייכים לכל הסקטורים. וברור כי לכל אחד ואחד השגות משלו, שבתוך
המועצה משתדל להלחם עליהן במיטב יכולתו.

דבר שני. כמועצה מייצגת אנו עובדים זה למעלה
משנה וחצי. הפתעה נעימה בנסבות הצבוריות שלנו היוותה העובדה, כי נמצאה
לשון משותפת בעבודת המועצה, וכמעט אין מחליטים על דברים בלא הסכמה על
דברים עקרוניים. כזה היה הנסיון עד כה. עברנו איפוא תקופת הרצה זו

הנוחנת אפשרות לדון על הדברים באופן יותר ענייני.

נקודה שלישית. בזמן הקמת המועצה לא היוזמים ולא הששתתפים בה חלמו, שהיקף הפעולה יגיע במשך שנה וחצי לממדים כאלה, להם אנו עדים היום. בזמן האחרון הועברו למועצה פעולות בעלות היקף כספי רחב, שאין המועצה יכולה להסדירם ללא מסגרת חוקית מתאימה. על כן אנו מעוניינים בחקיקת חוק לצורך זה ובהקדם האפשרי, כך שתינתן למועצה אותה סמכות חוקית שדרושה לה בכדי לבצע הדברים אותם מטילה עליה המדינה.

החוק המוצע הוא כללי למדי ונותן למועצה אפשרות לדון בכל שטחי פעולת הענף הן בייצור והן בשיווק. אולם יש נקודה השנויה במחלוקת ומסופקני אם נוכל להגיע בעניין זה לעמק השווה, והיא - בעיית ההצמדה של הייצורן אל המשווק.

מ. אולמרט:
הייתי רוצה שתסבירו לי מדוע מתנגדים המשווקים הפרטיים להצמדה של המשווק למשך תקופה מסויימת? במושבים למשל יש מצב מיוחד. לכל מתיישב ניתן אשראי המחבל דרך וועד האגודה. במקרה של חוסר הצמדה - מקשה הדבר על כל המערכת של המבנה המושבי. והשאלה היא: איך מתאר לו מר סמולר למשל שיייוק אף ללא הצמדה זמנית?

מר סמולר:
לפני שאשיב על הבעיה הספציפית ברצוני לתאר בקווים כלליים את פעולות המועצה.

על דבריו של חברי מר אשכנזי ברצוני להוסיף, שכל זמן שהמועצה היא זמנית יש סיכוי לעבודה משותפת והבנה משותפת, אך חולק אני על כך, שיש בכוחו של חוק להוסיף משהו. לדעתי, ההיפך מזה הוא הנכון. מסגרת חוקית רק תקלקל את האידיליה.

המועצה מורכבת מגורמים שונים ובמשך כל תקופת כהונתה גם כמועצה להבטחת מחירי מינימום פעלה ברצינות ותוך הבנה הדדית. עובדה היא, כי עד כה לא נתקלה המועצה בכל פגע בגלל חוסר מסגרת חוקית.

שאלתו של חבר הכנסת אולמרט מחייבת דיון מקיף. לא ידעתי כי הכוונה היום להיכנס לפרטי פרטים. טרם לבנו בעיות אלה עם הסקציה המייצגת, ועל כן לא יהיה זה נכון להביע דעתי הפרטית טרם התייעצתי עם חברי.

ש. שורש:
אני מבין כי יש במועצה גישות שונות, ובודאי גם חילוקי דעות. שאלתי היא: האם לא נתקלתם בקשיים בגלל העדר מסגרת חוקית כשבאתם לבצע הסכמים? הרי בהעדר מסגרת חוקית, ניתנת האפשרות לכל אחד ואחד לפנות לבג"ץ ולומר: מי שמכם!?

מר אשכנזי:
דעתי היא, כי ללא סמכות חוקית ניתן לפעול רק במשך תקופה מסויימת ומוגבלת. אביא דוגמה: המדינה נאלצת עתה להגביל את שטחי המזרע. ברוב המקרים נענים האנשים לדרישתנו, אולם במקרים בודדים אנו נתקלים בקשיים. לאורך ימים לא ניתן לעבוד ללא סמכות חוקית.

מר יצהר:
אני תמים לב עם חברי, כי עד כה שררה אידיליה ויחסים הוגנים בתחומי המועצה. עובדה היא, כי הצלחנו לפתור בעיות רבות ברוח טובה. אולם חוק הכרחי כמכשיר עזר באמצעותו יכולה המועצה לפעול, כי בעיות החקלאות הולכות ומחריפות.

הי"ר ב. אבניאל:
אנו מודים לחברי המועצה. ברצוני להודיע להם, כי בוודאי יתבקשו להופיע אם לפנינו ואם לפני וועדת המסנה שנית.

ולחברי הוועדה ברצוני לומר: אין זה בסמכותנו לדון אם יש צורך בחוק אם אין. החוק הועבר אלינו מן המליאה. אין אנו יכולים לבטל אותו. אני מציע איפוא להעביר את הטיפול בחוק לוועדת מסנה בהרכב: מ. אולמרט - יושב-ראש, ב. אזניה, ע. איכילוב, ש. שורש וא. תלמי. כן נצטרף לוועדה זו את חבר הוועדה אונא.

באופן לא רשמי אני מוכן ללכת יחד עם ח"כ איכילוב אל שר החקלאות ולבקשו לדחות את העניין. אם לא נצליח - על הוועדה לעשות מלאכתה.

ברצוני להוסיף מלים מספר לענין הסטטוס
החוקי של המועצה.

מר ברגר:

מועצה זו פועלת בתור ממונה זה כבר שנה
אחת. אך בתור קרן להבטחת מחירי מינימום כבר קרוב ל-4 שנים. בקרנות
כמו זו משתתפת הממשלה, ומבקר המדינה תבע במפגיע להסדיר את הענין מבחינה
חוקית, מאחר שאין הממשלה יכולה להעביר כספים לגוף שאין לו סטטוס חוקי.

אנו הגשנו את הצעת החוק לפני שנה.

ע. איכילוב:

אני מסכים עם היו"ר שהכנסת העבירה אלינו
את הטיפול בהצעת חוק זו. בקריאה ראשונה
הציע היו"ר עצמו להחזיר את החוק לממשלה, ובכל זאת הוא כופה עלינו עתה
לעשות את הבלתי אפשרי. אני לעומת זאת עקרונית בעד החוק, אם כי אני חולק
על סעיף זה או אחר, אך לדעתי, אין לו - לחוק זה - כל סיכויים להתקבל
בתקופת כהונתה של הכנסת השלישית, והיות ואין רציפות - אין טעם לפתוח
בדיון.

כל עוד לא דברנו עם שר החקלאות, אני מתנגד
איפוא להקמתה של וועדת המשנה. על כל פנים, בל תתחיל בעבודתה, כל עוד
לא שוחחנו עמו. כן ברצוני להציע, שהמשלחות העיקריות יתקבלו על ידי
מליאת הוועדה ולא על ידי וועדת המשנה.

ש. שורש:

אם באה הממשלה ומבקשת לתת סמכות חוקית
לגוף - אינני מבין מה טעם למנוע. הרי
ללא סמכות חוקית, תמיד יש אפשרות לפנות לבג"ץ. אני למשל אבקש משר
החקלאות לא רק שלא לעכב את הדיון ולהקפיד, אלא פשוט לזרזו, כי לדעתי
יש בכך צורך חיוני. אינני אומר זאת מתוך אמביציה מפלגתית, אלא בגלל
הצורך הדחוף.

היו"ר ב. אבניאל:

להערתו של ח"כ איכילוב ברצוני להעיר: בחבר
כנסת הצעתי בכנסת להחזיר את החוק לממשלה,
כי מתנגד אני לחקיקת חוקים המאפשרים התערבות חוקית, במקרים שאינם הכרחיים
ביותר. מועצת פרי הדר - אני מבין, כי המדובר בייצור. מועצת בוטנים אני
גם מבין, כי גם כאן המדובר בראשית ייצוא. לא כן מועצה לייצור ירקות
ושיווקם, כי זו יכולה להתקיים גם בלא חוק. נוסף על כך מתקומם אני בכל
עוז נגד סעיף ההצמדה שבחוק. זו דעתי האישית. אך אין לזה ולא כלום עם
תפקידי כיו"ר וועדה. אם העבירה אלינו הכנסת חוק, עלינו לספל בו.
נכון שחייב אני להשפיע שיקחוהו חזרה, חייב אני להיאבק על כך בוועדה
ואחר כך במליאה, אך אסור לי, וזאת גם לא אעשה, לסחוב אותו ולא להביאו
לטיפול.

אני מניח כי הוועדה מתאשרת וברצוני להבטיח
לחבר הוועדה איכילוב, שכל עוד לא נשב עם שר החקלאות, לא תתחיל וועדת
המשנה בעבודתה.

ולבסוף ברצוני להודיע על שני סיורים מעינינינים
שאנו עומדים לערכם: האחד - לדרום, ולצין-גדי, והשני - שבועים לאחר מכן
לצפון.
הישיבה בעולה.